

UMETNOST NEMOGUĆEG, ŽIVOT

Kada vreme pada kap po kap, njegova stalozenost i slozenost čini se poput milenijumskih stena. A onda, svako malo, dođe i takvo vreme, kad se milenijumi rasprše, razoreni.

I beže ptice, i ljudi, i poput udesa u biblijskim legendama, u uznemirenim morima, u nejakim barkama, stasavaju vizije sveta, koje pod ogrtačem kože nose, kao svoje razvejane sudbine, starci, i deca, ptice, i mladi delfini.

Nadrealizam, dar umetničkih, spasonosnih projekcija ukrštene mašte i zbije, tu biva sasvim blizu, u prenatalnom gnezdu, i rađa se u svakom trenu koji čini vreme, od koga gotovo da nam, u zalascima epoha, preostaje samo tren. Pa tačka. I opet tren. Bez vezivnog tkiva. Postojanje – umetnost nemogućeg.

Negde je, pamtim, umetnik fantastičnih vizija, i lucidno kadriranih fragmenata zbilje, Jovica Aćin, zapisao: *Kad nečega nema, najviše ga ima*. I tu se, nakon čitavih *istorija izgubljenog*, rugobnog i strašnog, iz kojih je samo *Poetika nemogućeg* znala isklesati utehu u *Himni lepoti*, koju je na pragu modernosti donelo *Cveće zla*, a pronose je, njegovim pahom, kroz sve potonje stvarnosti, ratove i pohare, i poetičke mene, u poznijim dobima, i Cvetajeva, i Ahmatova, i Brodski, zajedno sa leptirolikom nadom Nabokova, i sumatranskim, svemilosnim drhtajem Crnjanskog, naselila je i moj *Efekat leptira*.

To je taj moj traženi i neophodni stih – koji mora biti ravan urođenom refleksu leptira što u rojevima talasaju zrak, potreseni predosećanjem katastrofa, a jednako osetljivi na svaku vibraciju, postaju tajni znak subina i vremena, tih i sklopljen kao javanska školjka, najstariji zapis duše.

Ratkovićeви snovidni spletovi nemogućeg, u kojima ne postoji nepostojanje, ne-život, bliski su mi stoga u mom ukupnom, čitalačkom i pesničkom opredeljenju, koje staje uz poetsku i civilizacijsku apologiju humanizma Miloša, i Šimborske, sve do ultramodernih dijaloga s drevnošću Zonenbergove – pesničke povesti, naime, kao *resurekcije izgubljenog*, ponikle iz celokupnog čovekovog nasleđa, poput poeme spasenja – koja postojanje vraća tamo gde ono zadobija punu i primarnu vrednost i važnost – u sam život.

Drhat duše tada nije drugo do prevratno putovanje, koje beleži i pamti razaranja, lom i prašinu, a vreme ipak, uza sve to, čini kompaktnom i neborivom sumom

vrednosti. Poduhat, koji koji se ne može ostvariti bez keativne sprege iskidanih sintagmi, ukrštenih znakova i značenja, i isprekidanog disanja.

Jer svaki je Životopis, poput onog Eve Lipske – pamćenje nekog utopljenja, gde se davimo sa samim utpoljenikom, i gde „Dozivanje u pomoć/ bilo bi najobičnija neopreznost./Pozivanje na razum uproščavanje“. I gde je spasonosno kopno ništa drugo do *Zemlja Jezika*.

Prvo i poslednje nasledstvo koje nam je dato i koje nas prevazilazi. Upamćeni pejzaž, iznad sutrašnjih ruševina. I šačica lepote, u šaci prašine, one koja će – u sveukupnoj razvejanosti, jezikom prepoznavanja reči, tog jedinog doma bezdomnosti, jedinog preostalog tvorca i pamtioca smisla – možda upamtiti i nas. U poeziji, svetu među svetovima. Jedinom – dok je reči – koji se ne završava.

Bijelo Polje, 5. septembar 2017.

Tanja Kragujević